Svanemerking av

Montering og drift av faste matter

Versjon 1.0 • 1. juni 2016 - 12. august 2016
Høringsforslag

Nordisk Miljømerking

Innhold

Hva er svanemerket Montering og drift av faste matter/smusshindrende soner? 3

Hvorfor velge svanemerking? 3

Hva kan svanemerkes? 3

Hvordan søker man? 4

1 Miljøkravene 5

2 Miljøledelse inklusive myndighetskrav 6

Markedsføring 8

Svanemerkets utforming 8

Etterkontroll 9

Kriterienes versjonshistorikk 9

Nye kriterier 9

Bilag 1 Erklæring vedrørende ftalater i matter

105 Montering og drift av faste matter, versjon 1.0, 1. juni 2016

Adresser

Nordisk ministerråd besluttet i 1989 å innføre en frivillig offisiell miljømerking, Svanen. Nedenstående organisasjoner/foretak er tildelt ansvaret for det offisielle miljømerket Svanen, av respektive lands regjering. For mer informasjon se nettsidene:

Danmark
Miljømærkning Danmark
Fonden Dansk Standard
Göteborg Plads 1
DK-2150 Nordhavn
Tel: +45 72 300 450
info@ecolabel.dk
www.ecolabel.dk

Island
Norræn Umhverfismerking
á Íslandi
Umhverfisstofnun
Suðurlandsbraut 24
IS-108 Reykjavik
Tel: +354 5 91 20 00
ust@ust.is
www.svanurinn.is

Dette dokument kan bare kopieres i sin helhet og uten noen form for endring. Sitat kan benyttes hvis opphavsmannen Nordisk Miljømerking nevnes.

Finland
Miljömärkning Finland
Box 489
FI-00101 Helsingfors
Tel: +358 9 61 22 50 00
joutsen@ecolabel.fi
www.ecolabel.fi

Norge
Miljømerking Norge
Henrik Ibsens gate 20
NO-0255 Oslo
Tel: +47 24 14 46 00
info@svanemerket.no
www.svanemerket.no

Sverige
Miljömärkning Sverige AB
Box 38114
SE-100 64 Stockholm
Tel: +46 8 55 55 24 00
info@svanen.se
www.svanen.se

Hva er svanemerket Montering og drift av faste matter/smusshindrende soner?

Bruk av fastmonterte matter i inngangspartiet kan redusere behovet for rengjøring betydelig. Velfungerende system reduserer sterkt mengden smuss og vann som kommer inn i bygninger. Dette medfører mindre behov for renhold, bedre innemiljø, mindre gulvslitasje og lavere vedlikeholdsbehov. Løsningen med montering og drift av faste matter minsker også behovet for transport og behovet for vask av matter.

Dette fører i sin tur til lavere forbruk av drivstoff, av kjemikalier, vann og energi.

Det som skiller en svanemerket løsning for fastmonterte matter fra en ikke svanemerket løsning for fastmonterte matter, er at den svanemerkede har dokumentert en høy effektivitet når det gjelder å stoppe smuss og skitt (støvdekkegrad), at løsningen inkluderer rengjøring av mattene, at man har redusert mengden av miljø- og helseskadelige stoffer i mattene, det gis garanti på liggetid, det skjer opplæring av matteleggere og det skjer en opplæring og oppfølging av renholdere som rengjør mattene.

Hvorfor velge svanemerking?

- Leverandører av montering og drift av faste matter kan bruke varemerket Svanen i sin markedsføring. Svanemerket har høy troverdighet og er meget godt kjent i Norden.
- Svanemerket er en enkel måte å kommunisere sitt miljøarbeide og miljø-engasjement til kundene.
- Svanemerket synliggjør hvilke miljøbelastninger som er viktigst og viser dermed hvordan virksomheten kan redusere utslipp, ressursforbruk og avfallsbelastning.
- En mer miljøtilpasset produksjon gir et bedre utgangspunkt for fremtidige miljøkrav fra myndighetene.
- Svanemerkingen kan ses som en guide til arbeidet med miljøforbedringer i virksomheten.
- Svanemerking omfatter ikke bare miljøkrav, men også kvalitetskrav fordi miljø og kvalitet ofte går hånd i hånd. Det betyr at en svanelisens også kan ses som et kvalitetsstempel.

Hva kan svanemerkes?

Leverandører av montering og drift av faste matter eller andre former for smusshindrende soner til inngangspartier, kan søke om Svanemerket. Det kreves at lisensinnehaver leverer med utstyr for rengjøring av mattene og gir nødvendig opplæring til personell som gjør arbeidet ute hos kunden.

Leie av løse matter som hentes, byttes ut med rene matter og vaskes kan ikke søke lisens via disse kriterier. Den type tjeneste kan søke lisens via Svanens kriterier for tekstilservice.

Hvordan søker man?

Søknad og kostnader

For informasjon om søknadsprosessen og avgifter for denne produktgruppen henviser vi til respektive lands nettside. For adresser se side 2.

Hva kreves?

Søknaden skal bestå av et søknadsskjema/webskjema samt dokumentasjon som viser at kravene er oppfylt.

Hvert krav er markert med bokstaven O (for obligatoriske krav) samt ett nummer. Kriteriene for Montering og drift av faste matter består av bare obligatoriske krav. Alle krav skal oppfylles for at en lisens skal oppnås.

For hvert krav er det beskrevet hvordan kravet skal dokumenteres. Det finnes også ulike symboler som brukes for å lette arbeidet. Symbolene er:

✉ Send inn

🔑 Kravet kontrolleres på stedet.

All informasjon som sendes til Nordisk Miljømerking blir konfidensielt behandlet. Underleverandører kan sende dokumentasjon direkte til Nordisk Miljømerking og denne informasjonen behandles også konfidensielt.

Lisensens gyldighetstid

Miljømerkingslisensen gjelder så lenge kriteriene oppfylles og så lenge kriteriene er gyldige. Kriteriene kan forlenges eller justeres, i slike tilfeller forlenges lisensen automatisk og lisensinnehaveren meddeles dette.

Senest ett år før kriteriene utløper, skal det meddeles hvilke kriterier som deretter skal gjelde. Lisensinnehaveren tilbys da muligheten til å fornye lisensen.

Kontroll på stedet

Før lisens bevilges kontrollerer Nordisk Miljømerking normalt på stedet at kravene oppfylles. Ved kontrollen skal underlag for beregninger, original til innsendt dokumentasjon, måleprotokoll, innkjøpsstatistikk og lignende som bekrefter at kravene oppfylles kunne fremvises.

I forbindelse med kontrollbesøk kan Nordisk Miljømerking be om at det utføres måling av sedimentert støv på tre adresser for hvert kontrollbesøk hos lisenssøkere.

Spørsmål

Ved spørsmål, kontakt gjerne Nordisk Miljømerking, se adresser på side 2. Mer informasjon og hjelp ved søknad kan være tilgjengelig. Besøk respektive lands nettsider for ytterligere informasjon.

1 Miljøkravene

O1 Beskrivelse av produktet/tjenesten

Beskriv tjenesten og hvordan den oppfyller definisjonen av hva som kan svanemerkes.

✉ Beskrivelse i henhold til ovenstående.

O2 Kvantifisering av sedimentert støv

Det skal dokumenteres at de fastmonterte mattene sikrer en støvdekkegrad[1] for lokalitetene på:

- maksimum 5,0% støvdekke for vanskelig tilgjengelige flater
- maksimum 1,5% støvdekke for lett tilgjengelige flater for inventar
- maksimum 3,0% støvdekke for lett tilgjengelige flater for harde gulv
- For personnære flater (for eksempel gulv i barnehager) er kravet maksimum 1% støvdekke på lett tilgjengelige flater.

Målinger skal gjøres før og etter montering av faste matter. Og målinger skal gjøres umiddelbart før renhold gjennomføres.

I de tilfeller hvor støvdekkegrad allerede før montering er lavere enn kravene skal det dokumenteres minimum 0,5 % støvdekkeforbedring (eksempelvis ved 2,5% støvdekkegrad før montering av matter, skal verdien ned på maksimum 2% støvdekkegrad). Ved støvdekkegrad på 1,5% eller lavere kreves ikke ytterligere forbedring. Målingene skal gjennomføres i de forventet tyngst belastede bygningstyper (for eksempel barnehager eller skoler).

Målingene skal gjøres med et laserbasert måleinstrument for gel-tape metoden. For eksempel en "BM - Dust Detector" eller tilsvarende. Målepunktene skal gi et representativt uttrykk for rommene som ligger i de aktuelle lokaler.

Målingene skal gjøres som beskrevet i Nordisk bransjenorm for renhold og ihht INSTA 800 versjon 2010.

✉ Dokumentasjon for at målinger er gjennomført og kravet er overholdt på minimum 5 målepunkter i begge de rommene som er valgt, skal sendes inn ved søknadstidspunktet. Herunder en skisse på punktene hvor det er målt.

✉ Rutine hos lisensinnehaver som viser at tilsvarende målinger utføres årlig og i henhold til ovenstående krav.

🔑 Ved kontrollbesøk vil Nordisk Miljømerking se testresultater signert av kunden som viser at krav til støvdekkegrad samt rutiner er overholdt hos minimum to barnehager eller skoler.

O3 Rengjøring av matter

Lisensinnehaver skal via opplæring instruere de som gjennomfører renhold slik at de ikke bruker kjemikalier i den daglige rengjøring/vedlikehold av de fastmonterte matter. Mattene skal rengjøres der de ligger. Lisensinnehaver må levere

[1] INSTA 800 nivå 4.

spesialutstyr for rengjøring av mattene (for eksempel teppebanker/støvsuger) til kundens lokaler.

✉ Beskrivelse av system og utstyr for rengjøring, som viser at kjemikalier ikke brukes.

O4 Ftalater i matter

Ftalater må ikke inngå i mattene.

✉ Produktdatablad/Sikkerhetsdatablad med detaljert innholdsfortegnelse

✉ Erklæring fra produsenten av matten på at ftalater ikke inngår (se Bilag 1).

O5 Garantert liggetid

Det skal dokumenteres at de fastmonterte mattene i gjennomsnitt ligger ute hos kunden i minimum 3 år.

✉ Kopi av avtalemal for kunder hvor det fremgår hvor lenge mattene er tenkt å ligge.

O6 Avhending av brukte/utslitte matter

Metalldeler skal separeres fra andre materialer og sendes til gjenvinning ved demontering av mattene. Dette skal skje før eventuell forbrenning eller annen destruksjon av mattene. Det øvrige mattematerialet skal ikke deponeres.

✉ Beskrivelse av hvordan avhending skjer og hvem som utfører denne.

✉ Erklæring fra lisensinnehaver om at metalldeler separeres og sendes til gjenvinning ved demontering av matter.

2 Miljøledelse inklusive myndighetskrav

For å sikre at Svanens krav oppfylles skal det foreligge et skriftlig miljøledelses-system med følgende rutiner implementert.

Hvis leverandør har et sertifisert kvalitetssystem i henhold til ISO 9001 eller miljøledelsessystem i henhold til ISO 14001 eller EMAS, der følgende rutiner er implementert, er det nok at den akkrediterte revisoren erklærer at kravene implementeres.

O7 Opplæring av matteleggere

Matteinstallatører skal dokumentere gjennomført kurs for legging av matter.

Alle nyansatte matteleggere skal sendes på kurs i legging av matter innen 6 måneder fra deres ansettelse, med mindre de har lignende utdannelse fra tidligere arbeide.

✉ Beskrivelse av kursinnhold

✉ Dokumentasjon fra lisenssøkers kvalitetsledelsessystem som viser at alle matteleggere har gjennomført kurs i mattelegging. Dessuten skal kvalitetsstyringssystemet sikre at alle nyansatte matteleggere kommer på et slikt kurs innen 6 måneder fra deres ansettelse, med mindre de har lignende utdannelse fra tidligere arbeide.

O8 Opplæring av renholdere

Lisensinnehaver skal gjennomføre opplæring av renholdere i de byggene hvor mattene installeres i hvordan mattene skal rengjøres, hvordan avfallet skal avhendes og hvordan filtre til støvsugere skal byttes. Renholdere skal gis kurs i legging av matter før mattene er ferdig montert.

Lisensinnehaver skal ha en skriftlig avtale med kunden om at nye renholdere i et bygg også skal ha opplæring for renhold av mattene før de begynner.

Følgende skal som minimum gjennomgås:

- Korrekt bruk av maskinen
- De ulike funksjonene på maskinen
- Bytte av poser, filtre og børster
- Ergonomi, korrekt arbeidsstilling
- Demonstrasjon i bruk av maskinen på renholdssonen
- Funksjonsgarantien, hva gjør de ved eventuelle feil
- Avfallshåndtering
- Gjennomgang av manualen som følger med maskinen

✉ Beskrivelse av kursopplegg.

O9 Organisasjon og ansvar

Et organisasjonskart skal settes opp. Ansvar og kompetanse for sentrale funksjoner skal defineres. Ansvar for Svanelisens, markedsføring, opplæring, innkjøp og økonomi skal fremgå samt kontaktperson mot Nordisk Miljømerking.

✉ Kopi av organisasjonskart.

O10 Dokumentasjon

Lisensinnehaveren skal beholde en kopi av dokumentasjonen som er sendt inn i forbindelse med søknaden eller opprettholde tilsvarende informasjon i Svanens elektroniske system så lenge Svanelisensen gjelder. Samtlige dokument som gjelder lisensen skal finnes lett tilgjengelig hos lisensinnehaveren. Det kan eksempelvis være dokument om interne kontroll- og målerapporter. Kontaktperson mot Nordisk Miljømerking har ansvar for at dokumentasjonen er oppdatert og tilgjengelig.

🔑 Kontrolleres på stedet ved behov.

O11 Endringer og avvik

Planlagte produkt- og markedsmessige endringer som påvirker Svanens krav skal meddeles/godkjennes av Nordisk Miljømerking. Uforutsette avvik som påvirker Svanens krav skal rapporteres til Nordisk Miljømerking.

✉ Kopi av rutiner i miljøledelsessystemet.

O12 Opplæring

Alle ansatte hos lisensinnehaver og matteleggere/renholdere som deltar i den daglige virksomheten skal ha kunnskap om Svanens krav for å sikre at disse oppfylles.

De ansatte hos lisensinnehaver skal kontinuerlig orienteres om generelle miljøspørsmål og i miljøspørsmål med spesiell tilknytning til deres arbeidsområde.

Liste over hvem som deltar i opplæringen skal legges frem. Kontraktører skal delta i leverandørens opplæring eller vise dokumentasjon på at de har gjennomgått tilsvarende opplæring.

✉ Kopi av rutiner i miljøledelsessystemet.

O13 Kundeinformasjon

Kundene skal informeres om at de benytter svanemerket montering og drift av faste matter og hva det innebærer.

✉ Kopi av rutiner i miljøledelsessystemet som beskriver hvordan kundene informeres.

O14 Lover og forordninger

Virksomheten skal sikre at gjeldende bestemmelser for arbeidsmiljø, ytre miljø, økonomi, hygiene og helse følges. Virksomheten får ikke ha noen form for negativ myndighetsanmerkning som ikke har blitt korrigert innen fristen overvåkende myndighet har gitt. Hvis kravet ikke oppfylles kan Nordisk Miljømerking inndra lisensen.

✉ Underskrevet søknadsskjema.

Markedsføring

Miljømerket Svanen er et varemerke som er godt kjent og har høy troverdighet i Norden. Den svanemerkede tjenesten kan markedsføres med Svanemerket så lenge lisensen er gyldig.

Merket skal plasseres slik at det ikke oppstår tvil om hva merkingen betyr og slik at det fremgår at tjenesten er miljømerket.

Mer om markedsføring kan leses i ”Regler for nordisk miljømerking av produkter” 22. juni 2011 eller senere versjoner.

Svanemerkets utforming

Svanemerket har følgende utforming:

Hver lisens får ett unikt åtte-sifret lisensnummer som skal brukes sammen med merket.

Mer om merkets utforming kan leses i ”Regler for nordisk miljømerking av produkter” 22. juni 2011 eller senere versjoner.

Etterkontroll

Nordisk Miljømerking kan kontrollere at tjenesten oppfyller Svanens krav også etter at lisens er bevilget. Det kan f.eks. skje gjennom besøk på stedet eller ved stikkprøvekontroll.

Viser det seg at tjenesten ikke oppfyller kravene kan lisensen inndras.

Kriterienes versjonshistorikk

Nordisk Miljømerking fastsatte versjon 1.0 av kriteriene for montering og drift av faste matter den DAG MÅNED ÅR og de gjelder til og med DAG MÅNED ÅR.

Nye kriterier

I neste revisjon av kriteriene vil følgende områder bli vurdert:

- Innholdsstoffer i mattene
- Energiforbruk av teppebankere
- Resirkulerte materialer i mattene
- Behandling/rens av skitt og smuss fra støvsugerposer

Bilag 1 Erklæring vedrørende ftalater i matter

Produsent/leverandør
Produktets navn

☐ Herved erklæres at ovenfor nevnte navngitte matter ikke inneholder ftalater.

Produsent/leverandørs underskrift

Sted og dato:	Firmanavn/stempel:
Ansvarlig person:	Ansvarlig persons underskrift: